

Escriu-te, fuig, viu!

**LA TORRE
MESTRA**
Jennifer Egan

Traducció:
Carles Miró
Editorial:
Edicions de 1984
Barcelona, 2013
Pàgines: 320
Preu: 20 euros

Jennifer Egan
utilitza tot
d'elements tècnics
variats a les seves
obres / ARXIU

Aquesta novel·la és una barbaritat encara que no ho sembli. Li posis la roba que vulguis, aquesta història plena de forats i portes falses, secrets i visions és un novel·lot si te'l menges com a exercici de classicisme. Però ho continua sent si ho fas com a exhibició de modernitat ben entesa. D'algú que ha paït bé tant en Foster Wallace o Vollman com els autors del cànon. Els ha paït bé i ha aprofitat allò que li servia, el seu món i com vol fer-lo lletra i mantenir-lo viu. I la resta, a la trituradora de papers.

Tant entusiasme es referma si comprovem que *La torre mestra* és la novel·la anterior a *El temps és un cabró* (també a Edicions del 1984), que és amb la qual Jennifer Egan (Chicago, 1962) va guanyar el Pulitzer del 2011.

Estic temptat de no indicar els trets de l'argument. En el fons perquè és indiferent. La història és un pretext –sempre ho és però aquí encara més– a *La torre mestra*. No és altra cosa que l'opció que l'autora tria per demostrar en fons i en forma de què estem fets els humans: d'històries, de maneres d'explicar-les i explicar-nos, que ens vivim com una narració que s'explica amb altres narracions. De punts de vista, de passadissos ceccs, d'errors i de llums.

Seré disciplinat. L'argument –més o menys– és aquest: dos cosins han seguit camins diferents i estan units no només per una infantesa comuna sinó també per un episodi de traïció greu. Un d'ells, Howie, l'inadaptat que acaba nedant en el dòlar, té ara un moment Steve Jobs versió secta, i es proposa restaurar un castell medieval abandonat en algun punt d'Europa oriental. L'altre, Danny, és el destinat a triomfar, però segueix perdut i confús en el món extern i intern.

Però l'argument canvia de narrador i de gènere, de punt de vista, de necessitat. I la novel·la continua com un relluent transatlàntic. És una aposta arriscadíssima, un triple salt amb què Jennifer Egan cau gairebé sempre dreta. Un *Holy Motors* literari que no estètic, autohomenatjant el mitjà –la literatura– com la pel·lícula de Leos Carax feia amb el cinema.

Qui explica la història?

Quina és la història? Des d'on? Per què? Amb sentit argumental o com a fugida? Simbòlica recerca d'un mateix? Sense resposta. És clar que no. A més, a l'argument convencional també ens surt la Holly, una professora d'escriptura d'una presó i el convicte Ray i una noble alemanya pirada, alguns morts i també una màquina d'atrapamorts. L'Egan traspasa gèneres i maneres literàries amb talent, ofici i una absoluta falta de prejudicis i escrúpols. Desmunta el procés literari de lectura i

L'apunt

Jennifer Egan va començar publicant relats a revistes com ara *The New Yorker*, *Harper's*, *Zoetrope All-Story*, *McSweeney's* i *Ploughshares*, entre d'altres, i habitualment publica articles a *The New York Times Magazine*. Això de publicar contes a revistes és un costum molt consolidat i respectat als Estats Units. El primer llibre que va publicar, *Emerald City* (1993), eren onze relats que al final van esdevenir novel·la. Viu a Nova York, al barri de Brooklyn.

els arguments, hipnotitzant-nos i canviant de cavall a mitja carrera. Ens porta de la mà d'una novel·la gòtica a una fantasia futurista ballardiana, d'una història amb fantasmes, a una d'aventures, de terror amb piscina i nens morts a un versemblant relat a una presó. Tot, amb una més que correcta profunditat psicològica. Personatges fets de persones aïllades, connectades per secrets i renúncies, aquesta novel·la no deixa de ser una demostració i un homenatge a la creació literària. I també a nosaltres com a lectors que ens creiem la mentida, ens la destapen i ens la tornem a creure, encara que sigui la mateixa. Una novel·la i una autora excel·lents. Una obra mestra, això sí, si li arranques les últimes trenta pàgines. *